

Эшне башкару өчен кулланма

Татар теленнән белем һәм күнекмәләрен тикшерү өчен биремнәрне башкаруга 40 минут вакыт бирелә. Тәкъдим ителгән эш 2 өлештән тора.

Беренче өлеш 18 биремне үз әченә ала (A1-A18), сез алар арасыннан дөрес дип уйлаган жавапны сайлап алырга тиеш.

Икенче өлеш В1-В6 биремнәреннән тора. Әлеге биремнәр текстка бәйле рәвештә башкарыла. В1-В6 биремнәренә жавапны сез мөстәкыйль рәвештә формалаштырырга һәм язып куярга тиешсез.

Биремнәрне тәкъдим ителгән тәртиптә үтәгез. Аларны үтәү барышында сезнең өчен кыенлык тудырганнары килеп чыкса, әлеге биремне калдырып торып, алдагыларына күчәргә киңәш итәбез. Сез бу биремнәргә, вакытыгыз калган очракта, кабат әйләнеп кайта алачаксыз. Беренче өлештәге һәр биремнәргә якынча 1,5 минут вакыт бирелә. Икенче өлештәге һәр биремгә 2 минут вакытыгызын сарыф итегез.

Дөрес жаваплар, катлаулылыкларыннан чыгып, 1 яки югарырак баллар белән бәяләнәләр. Әлеге балларны бергә күшканнан соң, сезгә гомуми балл чыгарыла, шуңа күрә мөмкин кадәр күбрәк биремнәргә дөрес жаваплар бирергә һәм күбрәк баллар жыярга тырышыгыз.

Сезгә уңышлар телибез!

1 өлеш (A)

Әлеге өлешиңге биремнәрне (A1-A18) утәгәндә, 1 нче номерлы жавап бланкында эшләнә торган биремнәр аста урнашкан, дөрес дип табылган жавап шакмагына «Х» билгесе куегыз.

A1. Бер генә ижектән торган сүзне табыгыз:

1. шәһәр
2. алка
3. бала
4. корт

A2. Кайсы рәттәге сүzlәрдә [w] авазы әйтелә?

1. Вәсилә, вариант, валчык, давыл
2. веранда, вазелин, Василий, велосипед
3. вакыт, савыт, Вәлиулла, вәгъдә
4. кавын, вертолет, ватан, вак

A3. Кайсы сүздә күп нокталар урынына Ь билгесе язылырга тиеш?

1. ун...еллык
2. көн...як
3. мәг...нә
4. тәк...дим

A4. Татар телендә ничә сузык аваз бар?

1. 9
2. 6
3. 10
4. 12

A5. Татар телендә генә булган сузыкларны табыгыз:

1. [ы], [ә/e], [и]
2. [у], [а], [Y]
3. [ә], [ө], [ү]
4. [и], [о], [ы]

A6. Ижекләргә дөрес бүленгән сүзләр рәтен күрсәтегез:

1. кар-мак, күл-мәк, ка-ен
2. үр-дәк, бо-лыт- лы, чү-лмәк
3. яф-рак-лар, дә-фтәр-не, чә-чәк
4. бо-л-ын, мәк-тәп, ки-шер

A7. Сүзләрне татарчадан русчага тәрҗемә итәргә ярдәм итүче сүзлек:

1. орфографик сүзлек
2. синонимнар сүзлеге
3. антонимнар сүзлеге
4. татарча-русча сүзлек

A8. Исем:

1. предметның билгесен белдерә
2. предметның эшен белдерә
3. предметны белдерә
4. предметның санын, исәбен белдерә

A9. Ялғызлык исемнәрдән генә торган рәтне күрсәтегез:

1. шәһәр, урам, авыл, күл.
2. Акбай, Кавказ, Бөгелмә, Тукай
3. Казан, Урал, Ләйлә, дингез
4. тау, елга, Галиев, Идел

A10. Нинди дәрәждәгә сыйфатларга *-рак*, *-рәк* күшымчалары ялгана?

1. гади дәрәждәге
2. кимлек дәрәждәндәге
3. артыклық дәрәждәсе
4. чагыштыру дәрәждәсе

A11. Аннан зат алмашлыгы кайсы килемштэ килгэн?

1. баш килемштэ
2. юнәлеш килемшендә
3. иялек килемшендә
4. чыгыш килемшендә

A12. Сыйфат:

1. предметның билгесен белдерә
2. предметның эшен белдерә
3. предметны белдерә
4. предметның санын, исәбен белдерә

A13. Э хәрефе языла торған сұзне табығыз:

1. б...ренче
2. көлк...
3. ...лгеч
4. билг...

A14. Күшма сұzlардән торған рәтне билгеләгез:

1. башкала, аккош, кыңгырау, гөлжимеш
2. өчпочмак, табышмак, изгелек, кабартма
3. чисталық, барабан, жыельыш, багана,
4. Гөлшат, тимераяқ, башватқыч, көнбатыш

A15. Хәзерге заман хикәя фигыль күшымчаларын дөрес билгеләгез:

1. –ды-де, -ты-те;
2. –а-ә, -ый-и
3. – да – дә, – ты – те
4. – сыз, – сез

A16. Берлек санда, иялек килемшендә килгэн исемне табығыз:

1. күяннарның
2. юкәнен
3. юлдан
4. кырларны

A17. Дөрес язылышны тап:

1. йөз унжыде
2. йөз ун жиде
3. йөзүн жиде
4. йөз ун жиде

A18. Кайсы рәттә күп нокталар урынына хәрефе язылырга тиеш?

1. ...эрбер
- 2әбәр
3. ...ава
- 4әйкәл

2 өлең (B)

Әлеге өлеشتәге биремнәрне, тәкъдим ителгән текст ярдәмендә үтәгәндә, жарапарызыны 1 нче номерлы жарап бланкында B1-B6 саннарының уң яғына беренче шакмактан башлап языгыз. Һәр хәреф яки цифр аерым шакмакка язылырга тиеш. Сүзләр яки цифrlар, санап үтәлгәндә, аерым шакмакка куелган отерләр белән аерыла.

Жарапарны язганда буи шакмаклар калдырырга ярамый

1) Безнең гайлә зур. 2) Гайләдә биши кеше бар: әбием, этием, әнием, энем һәм мин. 3) Әбием карт. 4) Ул лаеклы ялда. Энием –укытучы. 5) Ул мәктәптә эшли. 6) Әтием заводта эшли. 7) Энем әле кечкенәрәк. 8) Ул бакчага да йөрми. 9) Мин мәктәптә укыйм.

10) Безнең гайләбез тату.

B1. Беренче жөмләдәгे нечкә әйтелешиле сүзне языгыз.

B2. Рус теленнән кергән алышма сүзне языгыз.

B3. Чагыштыру дәрәҗәсендәгे булган сыйфатның жөмлә санын күрсәтегез.

B4. Дүртенче жөмләнең иясен табыгыз һәм төшем килешенә куеп языгыз.

B5. Икенче жөмләнең әйтелеү максаты буенча төрен билгеләгез.

B6. Ясалышы буенча лаеклы сүзенең төрен билгеләгез.

Татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мэктәпләренең 4 нче сыйныф укучыларының татар теленнән белем һәм құнекмәләрен тикшерү өчен биремнәр

Максат: 4 нче сыйныф укучыларының татар теленнән белем һәм құнекмәләре сыйфатын ачыклау.

Контроль формасы: БДИ (бердәм дәүләт имтиханнары) форматына туры килә торған тестлар.

Эш әчтәлеге: ике өлештән тора – «A» һәм «B» өлешләре.

Жавапларны сайлап алу мөмкинлеге булган биремнәр («A» өлеше) 18 биремне эченә ала. Һәр биремгә жавап 4 вариантта тәкъдим ителә. Укучы үзе дөрес дип тапкан бер жавапны сайлап алырга тиеш.

Кыска жаваплар бирүне таләп иткән биремнәр («B» өлеше) 1 (*1 текст һәм һәр текст нигезендә башар бирем*) биремне эченә ала. Мондай биремнәрнең жавабы кыскача формалаштырыла һәм сүз яки цифр белән языла.

Бәяләү: «A» өлешенең һәр дөрес жавабын 1әр балл, ә «B» өлешенең һәр дөрес жавабы 2шәр балл белән бәяләргә тәкъдим ителә.

Бирем саны	Биремнәрнең әчтәлеге	Биремнәрнең катлаулылык дәрәжәсе	Якынча үтәлу вакыты
A1.	Орфоэпик нормаларны дөрес билгели алу.	H	1.5
A2.	Язылыш һәм әйтелеشتә сүзләрнең туры килмәгән очракларын дөрес билгеләү.	H	1.5
A3.	«Ь» билгесенең дөрес язылышы. Сүзләргә орфографик анализ ясый белү.	H	1.5
A4.	Татар алфавитындагы аваз һәм хәрефләрне белү.	H	1.5
A5.	Татар телендә генә кулланыла торган сузық һәм тартык авазларны яхшы белү.	H	1.5
A6.	Сүзләрнең ижекләргә дөрес бүленеше.	H	1.5
A7.	Сүзлекләрнең кулланалышын яхшы белү.	H	1.5
A8.	Сүз төркеменәренең билгеләмәсен яхшы белү.	H	1.5
A9.	Ялғызлық һәм уртаклык исемнәрне белү.	H	1.5
A10.	Сыйфатның дәрәҗә формаларын белү.	H	1.5
A11.	Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнүе.	H	1.5
A12.	Сүз төркемнәренең билгеләмәсен яхшы белү.	H	1.5
A13.	Авазларны билгели алу.	H	1.5
A14.	Сүзләрнең ясалыш төрләренә карап билгеләү.	H	1.5
A15.	Фигыль күшымчаларын дөрес билгеләү.	H	1.5
A16.	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше.	H	1.5
A17.	Орфографик нормаларны белү.	H	1.5
A18.	Орфографик нормаларны белү.	H	1.5
B1.	Калын һәм нечкә әйтелешли сузыклар.	K	2
B2.	Алынма сүзләр.	K	2

B3.	Сыйфат.	K	2
B4.	Исемнәргә морфологик, морфологик-синтаксик анализ	K	2
B5.	Жөмлә төрләре.	K	2
B6.	Сүз ясалышы.	K	2
Барлығы:			40

Биремнәрнең катлаулылык дәрәжәсе: H – нигез (база), K – катлауландырылган.